

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/26/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200259
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8519200259.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu L. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXX, XXX XX L., právne zastúpený advokátom JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému P. N. F., F., so sídlom P. XX, XXX XX V., C.: XX XXX XXX, právne zastúpený Advokátska kancelária Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia 2.104,45 Eur s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 6Csp/19/2019-115 zo dňa 03. marca 2020, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch I. a IV. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že prvým výrokom zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 2.104,45 Eur s prísl. žalobcovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku; druhým výrokom určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky upravenej v čl. 8, bod. 8.1 zmluvy - odklad splátok úveru; tretím výrokom určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky upravenej v čl. 8, od 8.4. zmluvy - odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru a štvrtým výrokom priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania zmluvy, § 451 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník účinný v čase podpísania zmluvy, § 517 ods. 1 prvá veta, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 298 ods. 1, 2, § 255 ods. 1, 2, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca a žalovaný dňa XX.XX.XXXX uzatvorili K. o poskytnutie revolvingového úveru/K. o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi ako dlžníkovi úver vo výške 1.500,- Eur, pričom v skutočnosti mu bola vyplatená suma 1.132,51 Eur. Zároveň žalobcovi bola poskytnutá čiastka revolvingu vo výške 628,73 Eur, pričom v skutočnosti mu bola vyplatená suma 461,69 Eur. Celková čiastka pri revolvingu, ktorú musel žalobca zaplatiť bola vo výške 1.849,20 Eur. Na základe predmetnej úverovej zmluvy žalobca doposiaľ zaplatil 3.698,65 Eur. V bode 8. zmluvy bola upravená Dohoda o poskytnutí služby, ktorá spočívala v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu. V priebehu konania žalovaný vzniesol námietku premlčania a námietku, že o nároku žalobcu bolo právoplatne rozhodnuté v rozhodcovskom konaní.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania a po právnom posúdení veci dospel k záveru, že žalobe je možné vyhovieť. Vykonaným dokazovaním dospel

k záveru, že uzatvorená zmluva nespĺňa obligatórne náležitosti zmluvy stanovené zákonom č. 129/2010 Z. z., pretože absentuje doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti, keďže údaj uvedený v zmluve „48/24 - počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci“, nemôže nahrádzať uvedenie konečnej splatnosti úveru. Z takéhoto znenia nie je možné vyvodiť dobu trvania zmluvy a ani termín konečnej splatnosti úveru. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Taktiež mal za to, že nestačí, aby bola v zmluve uvedená len výška RPMN, pretože takýto strohý údaj totiž nemá žiadnu výpovednú hodnotu pre spotrebiteľa, keďže z neho nevyplýva, čo daný údaj vlastne predstavuje, pritom je jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, keďže je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru, preto musí byť v zmluve uvedené z akých predpokladov sa vychádzalo pri jeho výpočte, čo z obsahu predmetnej spotrebiteľskej zmluvy nemožno vyčítať. Absencia vyššie uvedených náležitostí má za následok, že sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto sa súd nezaoberal s ďalšími námietkami žalobcu vo vzťahu k obligatórnym náležitostiam posudzovanej zmluvy. Zároveň poukázal na to, že úroková sadzba 77,05% ročne je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené úroky porovnal s úrokmi, ktoré v danom čase požadovali banky na území Slovenskej republiky za obdobné úvery a zistil, že úroky dohodnuté v zmluve presahujú úroky, za ktoré v tom čase poskytovali peňažné ústavy za obdobné úvery viac ako 2,5 násobne, teda je nepochybné, že dohoda o úrokoch v predmetnej zmluve je neplatná z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, čo by taktiež zakladalo povinnosť žalobcu vrátiť iba poskytnuté plnenie. Rovnako poukázal na skutočnosť, že žalobca preukázal, že suma 367,49 Eur a 167,04 Eur mu neboli vyplatené, ale boli započítané na neexistujúcu pohľadávku žalovaného. V tejto súvislosti vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného celkovo vo výške 2.104,45 (1 132,51 + 461,69 - 3 698,65). Žalovaný sa teda na úkor žalobcu neoprávnene obohatil a je teda povinný toto obohatenie žalobcovi vrátiť.

5. Vo vzťahu k určaniu neprijateľnosti zmluvných podmienok, považoval podmienky uvedené v zmluve pod bodom 8, v odsekoch 8.1. a 8.4., za neprijateľné. Dohodu o poskytnutí služby napriek deklarácii, že jej podpisom nie je podmienený podpis úverovej zmluvy, považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku a podľa názoru súdu prvej inštancie ide o nekalú obchodnú podmienku, ktorej cieľom nie je nič iné, ako znížiť sumu úveru vyplácanú dlžníkovi nachádzaním spôsobu neoprávneného obohacovania sa spôsobom navonok neutrálnym. Takýto postup v žiadnom prípade nemožno schváliť. Podľa názoru súdu, zmluvná podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu práv a povinností účastníkov spornej dohody v neprospech spotrebiteľa, a v podstate z nej profituje výlučne dodávateľ. Spotrebiteľ tak už v čase, keď uzatvára zmluvu si má byť istý tým, že v budúcnosti bude žiadať odklad splátok. Uvedené by tak nekorešpondovalo ani s povinnosťou žalovaného ako dodávateľa skúmať bonitu spotrebiteľa.

6. Vo vzťahu k námietke premlčania poukázal na § 107 Občianskeho zákonníka, ktorý rozlišuje medzi subjektívnou a objektívnou premlčacou dobou. Pre začiatok plynutia objektívnej 3-ročnej doby, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby, na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohacovania je rozhodný okamih, kedy bezdôvodné obohatenie skutočne (fakticky) vzniklo. Vzhľadom na rozhodovaciu činnosť súdov mal za to, že konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohacovania bez právneho dôvodu, minimálne s úmyslom získať majetkový prospech. Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počítá s 10-ročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počítá odo dňa, keď k nemu došlo. Bezdôvodné obohatenie získaním plnenia bez právneho dôvodu vzniká samotným prijatím plnenia, vtedy tiež začne plynúť objektívna premlčacia doba. V danom prípade táto desaťročná premlčacia doba začala plynúť 20.10.2011, t.j. od uzavretia zmluvy, pričom žaloba bola odoslaná 20.02.2019, teda v 10-ročnej premlčacej dobe.

7. K námietke o existencii právoplatného rozhodnutia o nároku žalobcu v rozhodcovskom konaní poukázal na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej právoplatný rozhodcovský rozsudok na plnenie predstavuje prekážku rozsúdenej veci v konaní o určenie, nie však rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke. Nulitný rozhodcovský rozsudok totiž nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci, pričom obdobný záver bol prijatý Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 3 Cdo 122/2011 zo dňa 09.02.2012. Z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6EK/469/2018 zo dňa 07.11.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.11.2019 vyplýva, že uvedený súd zastavil exekúciu z dôvodu absencie materiálne vykonateľného exekučného titulu. Mal za to, že rozhodcovská zmluva v tejto konkrétnej veci predstavuje neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, a preto ju vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho

zákonníka. Z uvedeného dôvodu považoval za právne bezvýznamný poukaz žalovaného na prekážku právoplatne skončenej veci založenej rozhodcovským rozsudkom

8. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to proti výrokom I. a IV.. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 psím. b), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal nesprávne a absolútne nepreskúmateľné závery, ktorými sa súd vysporiadal s námietkou premlčania. Súd prvej inštancie aplikoval 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, avšak v konaní nebol navrhnutý a ani vykonaný jediný dôkaz, ktorý by preukázal, že sa úmyselne obohatil. V tomto smere poukázal na závery Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/238/2017. Všeobecné a s vecou nesúvisiace odôvodnenie je nepostačujúce, a v žiadnom prípade nespĺňa požiadavky vyžadované v ustanovení § 220 ods. 2 C.s.p., keďže z rozsudku nevyplýva, aké dôkazy žalobca predložil, pričom by muselo ísť o dôkazy preukazujúce skutkové okolnosti v prejednávanej veci. Okrem toho poukázal na to, že v čase uzatvorenia zmluvy, nikdy nebol zo strany orgánov dohľadu konštatovaný nedostatok v zmluve, preto aj táto skutočnosť vylučuje existenciu úmyslu získať obohatenie. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil existenciu právoplatného rozhodnutia, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť platiť, pretože nepostupoval podľa relevantnej právnej úpravy vzťahujúcej sa na rozhodcovské konanie. Poukázal pritom na možnosť preskúmať rozhodcovský rozsudok len v dvoch typoch konaní (konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku a konanie o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre exekútora), preto postup súdu prvej inštancie a ním prijaté závery vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku nemajú oporu v žiadnom zákonnom ustanovení. V tomto smere poukázal aj na stanovisko prijaté súdnou praxou. Rovnako namietal, že zo strany súdu prvej inštancie ide o postup, ktorý predstavuje obchádzanie zákonnej úpravy, pretože na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je stanovená prekluzívna lehota. Tvrdil, že pri posudzovaní rozhodcovského rozsudku aj v rámci prejudiciality musí súd rešpektovať to, že došlo k uplynutiu prekluzívnej lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Na základe uvedeného tak tvrdil, že žiadne obohatenie na jeho strane nevzniklo a rozhodnutie súdu je tak nezákonné a založené na záveroch, ktoré právny poriadok nepripúšťa. K záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti uviedol, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nereflektoval na jeho argumenty, čím porušil jeho práva na spravodlivé konanie. Rovnako namietal aj vecnú stránku rozhodnutia a záverov uvedených v odôvodnení. Uviedol, že termín konečnej splatnosti bol riadne uvedený, a teda bola splnená zákonná požiadavka Poprel závery o neprimeranosti výšky odplaty, pričom za podstatné prevýšenie sa pritom považuje také, ktoré je viac ako o 25-27%. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti, žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu 100% trov právneho zastúpenia, taktiež si uplatnil nárok na náhradu trov za odvolacie konanie.

9. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanou nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právny posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. K nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolací súd uvádza, že nezávislosť rozhodovania súdov sa musí uskutočňovať v ústavnom a v zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 a nasl. Ústavy SR a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť, a to spôsobom zakotveným v § 220 ods. 2 C.s.p.. Preto z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Povinnosťou súdu je vždy taktiež dostatočným a rozumným

spôsobom vyrovnáť sa s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na jeho rozhodnutie. Neznamená to však, že súd musí rozhodnúť v súlade so skutkovým a právnym názorom tej ktorej strany, postačuje, že sa s jej argumentmi vo svojom rozhodnutí ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovná. Odvolací súd zistil, že došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky, a to vo vzťahu k posúdeniu premlčania žalobcovho nároku.

13. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že aj táto odvolacia námietka bola naplnená, a to vo vzťahu k absencii posúdenia začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby.

14. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že došlo k naplneniu aj tejto odvolacej námietky, pretože súd prvej inštancie síce správne aplikoval na predmetný prípad ustanovenia na ochranu spotrebiteľa, avšak tieto nesprávne interpretoval.

15. Subjektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívnu premlčaciu dobu upravuje Občiansky zákonník v § 107 ods. 2 tak, že rozlišuje dve rôzne dĺžky, a to 3-ročnú a 10-ročnú, pričom to, ktorá z nich bude aplikovaná na ten-ktorý prípad bude závisieť od toho, akým spôsobom bolo získané bezdôvodné obohatenie. Občiansky zákonník síce v uvedenom ustanovení hovorí o bezdôvodnom obohatení získanom úmyselne, avšak v uvedenom a ani v inom ďalšom ustanovení nevymedzuje podstatu úmyselného konania. Z uvedeného dôvodu preto treba z hľadiska právnej teórie vychádzať z právnej úpravy úmyselného zavinenia podľa definície úmyselného zavinenia upravenom v Trestnom zákone. O priamy úmysel tak ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzrozumený. Pre oba prípady je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil o tom, že svojím konaním získava alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria. Oprávnený sa tak môže domáhať svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia len v rámci plynutia tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby, pričom v prípade, ak dôjde k uplynutiu jednej z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho premlčaniu.

16. Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že zákon explicitne rozlišuje medzi začiatkom plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby, pretože v čase, kedy bezdôvodné obohatenie reálne vznikne, nemusí mať oprávnený (ten na koho úkor bezdôvodné obohatenie vzniklo) vedomosť o jeho vzniku. V predmetnom prípade sa však súd prvej inštancie zaoberal len posúdením plynutia objektívnej premlčacej doby, pričom

po aplikovaní 10-ročnej premlčacej doby na predmetný prípad dospel k záveru o nepremičaní nároku žalobcu v objektívnej premlčacej dobe, na základe čoho prijal záver o uplatnení nároku žalobcom včas. S uvedeným záverom sa však nemožno stotožniť, pretože nie je zrejmé, či žalobca uplatnil svoje právo aj v rámci plynutia subjektívnej premlčacej doby alebo nie. Až po zistení, kedy sa žalobca reálne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, teda až po identifikovaní momentu od ktorého mu začala plynúť subjektívna premlčacia doba a zistenia, že v čase podania žaloby nedošlo ešte k jej uplynutiu, potom možno prijať záver o nepremičaní žalobcovho práva. Len takýmto postupom možno dôjsť k záveru, ktorý je právne udržateľný. V prípade, ak by mal zákonodarca úmysel nerozlišovať medzi plynutím subjektívnej a objektívnej premlčacej doby a rozlišovať aj okamihy začatia ich plynutia, potom by sa uspokojil s úpravou tak, ako to urobil napríklad v prípade premlčania práv zodpovedajúcim vecným bremenám (§ 109 Občianskeho zákonníka), či premlčaniu práv z prepravy (§ 108 Občianskeho zákonníka).

17. K subjektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil.

18. Existuje preto obava, že nedôsledným výkladom zákonného termínu „dozvie“ sa otiera rozdiel medzi objektívnou a subjektívnou dobou. Najzávažnejšie negatívne následky by nastali v prípade rozumovo menej vyspelých osôb, ktorým by sa nanútila povinnosť poznať aplikáciu práva bez ohľadu na úroveň ich mysle (OGH 3Ob592/77 - „Na slabomyselnosť podľa § 879 Abs 2 Z 4 ABGB je potrebný menší stupeň slabosti mysle ako taký, ktorý má za následok nesvojprávnosť“).

19. Inými slovami povedané, nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u advokátov nemožno vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času po vykonaní plnenia.

20. Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie odkedy plnila, resp. jej plnenie bolo poskytnuté. Ako vyplýva z početných rozhodnutí súdov, pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Zdá sa teda, že nepostačujú pochybnosti, ale „dozvedenie“ sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia.

21. Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že pri subjektívnej premlčacej dobe je potrebné zisťovať, kedy sa žalobca skutočne (reálne) dozvedel o tom, že žalovanému nemal plniť, teda, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie. Nepostačuje preto odvíjať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby či už od objektívneho vzniku bezdôvodného obohatenia (t.j. od preplatenia istiny), ako ani od momentu, kedy žalobca síce vedel komu a koľko plní, ale v čase plnenia nemal vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia, resp. mal len pochybnosti. Dôležité je tak zistiť, kedy žalobca nadobudol reálnu vedomosť o tom, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, pričom ak to bude možné, žalobca bude toto svoje tvrdenie musieť aj náležite preukázať. Až po preukázaní, kedy sa žalobca reálne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia bude potrebné i uvedeného dátumu/obdobia potrebné počítať plynutie subjektívnej premlčacej doby a následne zistiť, či bola žaloba podaná v rámci jej plynutia.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd poukazuje na to, že žalobca v priebehu konania predložil aj prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 07.01.2019 (č.l. 15) z ktorého vyplývajú skutočnosti dôležité pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie však nevyplýva, aby sa s uvedeným prehlásením zaoberal, resp. aby uviedol, prečo na toto pri svojom rozhodovaní neprihliadal. V ďalšom konaní bude preto potrebné, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal aj s uvedeným dôkazom predloženým žalobcom vo vzťahu k posúdeniu plynutia subjektívnej premlčacej doby. Odvolací súd si na tomto mieste dovoľí poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 430/2018 zo dňa 05.12.2018 (v skutkovo totožnej veci, ktorá bola vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 22Co/53/2017) podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení

dozvedela až od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré uvedenú skutočnosť potvrdilo aj písomne.

23. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe odvolací súd uvádza, že pre prijatie záveru o nepremlčaní žalobcom uplatneného práva je potrebné zaoberať sa posúdením momentu začatia plynutia a momentu uplynutia aj objektívnej premlčacej doby. Súd prvej inštancie síce posúdil podanie uplatnenie práva žalobcom v rámci plynutia objektívnej premlčacej doby, s tým, že vzhľadom na rozhodovaciu prax súdov má za to, že je potrebné aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu, avšak žalovaný s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR s uvedeným záverom nesúhlasil. Odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na žalovaným vytykané nedostatky v odvolacom konaní vo vzťahu k posúdeniu jeho úmyslu bude potrebné, aby sa súd prvej inštancie opätovne a podrobnejšie vysporiadal aj s prijatým záverom o úmyselnom konaní žalovaného. Odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR na ktoré poukázal v podanom odvolaní žalovaný, tak z uvedeného rozhodnutia v žiadnom prípade nevyplýva záver o nemožnosti aplikácie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Najvyšší súd SR konštatoval, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa, preto je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu dobu. Z uvedeného rozhodnutia tak vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu, pretože iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, a iná zase pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia žalovaného ako veriteľa.

24. Dôležitým pre aplikovanie konkrétnej dĺžky objektívnej premlčacej doby je tak posúdenie charakteru vzniku, resp. získania bezdôvodného obohatenia, čo v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie absentovalo, preto bude potrebné, aby v ďalšom konaní súd prvej inštancie ozrejmil, prečo konanie žalovaného, ktoré spočívalo v nedodržaní obligatórnych náležitostí uzatvorenej zmluvy považuje za konanie úmyselné alebo neúmyselné.

25. Vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby si odvolací súd dovoľí poukázať ešte na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, ako námietky žalovaného v tomto smere vyhodnotiť ako dôvodné a rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

27. K námietke žalovaného týkajúcej sa posúdenia rozhodcovskej zmluvy súdom prvej inštancie a prekážke právoplatne rozhodnutej veci odvolací súd uvádza, že k súdnemu prieskumu rozhodcovského rozsudku na ktorý sa žalovaný odvoláva v rámci konania na súde prvej inštancie nedošlo. Ako vyplýva z bodu 19. odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie pri posúdení uvedenej námietky vychádzal zo záverov právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 6EK/469/2018 zo dňa 07.11.2019, ktorý vyslovil, že rozhodcovská zmluva, na základe ktorej bola založená právomoc rozhodcovského súdu je neprijateľná zmluvná podmienka, a teda je neplatná. Z uvedeného tak vyplýva, že táto potom nemohla založiť ani právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť v predmetnej veci, preto je potrebné takto vydaný rozhodcovský rozsudok považovať za nulitný, a tento tak nemôže založiť ani prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Odvolací súd v tomto smere rovnako poukazuje na to, že rozhodcovský rozsudok bol podrobený kontrole ústavnosti. Ústavný súd Slovenskej

republiky tento záver neoznačil za ústavně nekonformný a pritom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 25/2014 zo dňa 22.01.2014). Tento záver bol prijatý i Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Cdo 122/2011 zo dňa 09.02.2012, ako aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 9/2012 zo dňa 16.01.2013. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal, že so žalobcom uzavrel platnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá by tak zakladala právomoc rozhodcovského súdu na rozhodovanie prípadných sporov medzi žalobcom a žalovaným. Z uvedeného dôvodu rozhodcovský súd konal bez toho, aby mal právomoc, čo spôsobuje, že vydaný rozhodcovský rozsudok trpí nespôsobilosťou založiť prekážku res iudicata. Z uvedeného dôvodu bol potom záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k vydanému rozhodcovskému rozsudku správny a žalovaný v odvolacom konaní neuviedol také relevantné argumenty, ktoré by boli spôsobilé tento záver súdu prvej inštancie spôsobilé zmeniť, preto odvolacie námietky žalovaného v tomto smere odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné.

28. Odvolací súd záverom ešte poukazuje na to, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovaným na základe zmluvy o úvere vyhodnotil súd prvej inštancie ako vzťah spotrebiteľský, avšak vôbec neodôvodnil na základe akých právnych a skutkových okolností dospel k takémuto záveru, preto bude potrebné, aby súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie aj v tomto smere.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, t.j. vo výroku I. a výroku IV., zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom, následne vo veci znova rozhodne, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 C.s.p. aj náležite odôvodní.

31. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).